

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра історії

Історія української культури

30 2

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 073 Менеджмент

Курс	1
Семестр	1

Освітньо-професійна програма Менеджмент і бізнес адміністрування
Менеджмент міжнародного бізнесу
Менеджмент інвестицій та інновацій
Логістика

ECTS	2
Годин	60

Статус Нормативна дисципліна
Форма навчання Денна
Семестровий контроль Залік

Розподіл годин

Аудиторні години		Самостійна робота	Індивідуальне завдання	Семестровий контроль
Лекції	Семінари			
семестр (1/ 2 КМ)				
18	18	24		Залік
1 година на тиждень	1 година на тиждень			
18	18	24		

Гарант освітньої програми Завідувач кафедри історії Голова методичної комісії

_____ С. О. Костилева

«__» _____ 2020 р.

«__» _____ 2020 р.

«__» _____ 2020 р.

Поточна редакція від __ січня 2020 р.

Інформація про викладачів

	Лекції	Семінарські
	семестр (1 КМ)	
ПІБ	Махінко Анна Іванівна	Махінко Анна Іванівна
Посада	Доцент	Доцент
Вчене звання	немає	немає
Науковий ступінь	кандидат історичних наук	кандидат історичних наук
e-mail	makhinko.kpi@gmail.com	makhinko.kpi@gmail.com

Позначки та скорочення

КЗ – загальні компетентності

ЗН – знання

КМ – кредитний модуль

НД – нормативний документ

УМ – уміння

КФ – фахові компетентності

СЗ – семінарське заняття

Анотація навчальної дисципліни

Основна мета викладання навчальної дисципліни «Історія української культури» - формування у майбутніх спеціалістів історичної та національної свідомості, загальнолюдських духовних цінностей, національної та релігійної толерантності, орієнтація на засвоєння цінностей і досягнень багатокультурної спадщини України й світу; розуміння основних етапів, процесів, подій історії української культури і культур національних спільнот України та української діаспори з давніх часів до сьогодення в контексті світового розвитку цивілізації.

По закінченню модуля студенти мають одержати достатній рівень знань з:

- періодизації історії української культури;
- досягнень у різних галузях матеріальної та духовної культури, особливостей культурних епох, їх духовних цінностей та пріоритетів;
- стилі, властиві культурним епохам, їхні риси; історичний контекст культурних епох та явищ;
- провідних діячів української культури та мистецтва, їхні найважливіші твори та здобутки;
- особливостей державної політики у культурній сфері на різних етапах історичного розвитку українського народу;
- історії формування та діяльності культурологічних організацій українського народу;
- визначальних тенденцій розвитку освіти, науки, техніки як фундаментальних основ рівня життя українського етносу;
- основних напрямів розвитку історії та культури етносів України, взаємовпливу української та національних культур.
- діяльності української діаспори щодо збереження етнічної ідентичності.

Силабус навчальної дисципліни «Історія української культури» розроблений на основі принципу конструктивного вирівнювання (constructive alignment), що дає змогу передбачити необхідні навчальні завдання та активності, які потрібні студентам для досягнення очікуваних результатів навчання, а потім спроектувати навчальний досвід так, щоб максимально збільшити можливості студентів досягти бажаних результатів.

Методи навчання

У навчальному процесі використовувалися різноманітні форми та методи роботи: читання лекцій, проведення семінарських занять, письмовий контроль у формі тестування та розгорнутих відповідей, організація самостійної роботи студентів під керівництвом викладача, заохочення студентів до дискусій із проблемних питань, що виносяться на розгляд в плані семінарських занять

Під час навчання й для взаємодії зі студентами застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються такими методами і технологіями:

1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);

2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання (метод проєктів, «мозковий штурм», моделювання професійних ситуацій, ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проєктна технологія і ін.), спрямовані на активізацію навчального процесу, активну участь студента у саморозвитку, отримання якісних знань, професійних умінь, творче рішення конкретних проблем.

3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять. Розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів творчих завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-форум, інтернет-семінар і ін.).

Місце навчальної дисципліни в програмі навчання

Вивчення та викладання навчальної дисципліни «Історія української культури» розглядається як органічна частина процесу формування спеціаліста, володіння якою дозволяє реалізувати такі аспекти професійної діяльності, як :

- використовувати новітні технології роботи з джерелами історичної інформації, самостійно аналізувати та узагальнювати їх;
- встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями і явищами в історії української культури;
- усвідомлювати цінність пам'яток історії української культури та сприяти їх збереженню;
- усвідомлювати роль і місце культури України в світовому розвитку людської цивілізації як невід'ємної складової світової культури.
- опанувати моделі адекватності соціальних і професійних контактів в умовах міжкультурної комунікації, толерантності в міжетнічній комунікації.

Міждисциплінарні зв'язки:

Дисципліна ЗО 2 «Історія української культури» забезпечує такі дисципліни: ЗВ 1.1. «Вступ до філософії», ЗВ 2.2 «Соціальна психологія»

Необхідні та одержувані навички

Для освоєння та вивчення дисципліни, а також для підготовки до семінарських занять є базові знання з всесвітньої історії, історії України, інших гуманітарних дисциплін та предметів природничо-математичного спрямування, набуті слухачами в середній школі.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти одержують наступні навички:

знання:

- основних теоретичних аспектів культури;
- історичного контексту культурних епох та явищ;
- провідних діячів української культури та мистецтва, їхні найважливіші твори та здобутки;
- характерних рис культурних взаємозв'язків і взаємовпливів етнічних груп в рамках української держави;
- внеску України в історію європейської цивілізації.

уміння:

- визначати історичну конкретність, своєрідність українського історико-культурного процесу, його місце в контексті світового розвитку цивілізації;
- аналізувати, закономірності формування української культури, а також особливості сучасного культурного розвитку українського суспільства та його перспективу;
- вільно орієнтуватися в особливостях різних етапів національної культури; впроваджувати традиційно-культурні норми поведінки українського народу у сучасну

- практику;
- враховувати естетичні та етичні цінності культурної спадщини українського народу при здійсненні професійної діяльності.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук	
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу
ЗК 4	Розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів у навчанні і професійній діяльності
ЗК 8	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 13	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності
ЗК 15	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	
ФК 9	Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань
КФ 11	Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати маркетингову інформацію, уміння презентувати інформаційний матеріал
ФК 13	Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності
ФК 15	Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички

Програмні результати навчання

ЗНАННЯ	
ЗН 1	Своїх прав і обов'язків як члена суспільства, усвідомлення цінностей громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗН 3	Знання про джерела інформації, про предметну галузь, про способи застосування нових знань у професійній діяльності
ЗН 7	Знання загальних принципів аналізу, дослідження, узагальнення і представлення результатів професійної діяльності у формі рефератів, презентацій, проектів, звітів тощо.
УМІННЯ	
УМ 1	Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя
УМ 4	Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи
УМ 5	Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації, у тому числі у сфері управління та бізнес-адміністрування різних напрямів діяльності промислових підприємств
УМ 8	Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько-свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності
УМ 9	Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним
УМ 10	Виконувати доведення індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера

Предметні результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційних характеристик (ОКХ) та освітньо-професійними програмами (ОПП) студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

- систему теоретичних знань про розвиток історії української культури, як процесу поступового духовного самоусвідомлення і збагачення української нації; культури діаспори, культурні та мистецькі надбання народів, які проживали і проживають на території України;
- практичне застосування набутих знань в сучасних умовах та зв'язок їх із знаннями з інших навчальних дисциплін;
- аналіз проблемних і дискусійних питань, формулювання власних оцінок та версій;
- адекватність соціальних і професійних контактів в умовах міжкультурної комунікації, почуття толерантності в міжетнічній комунікації

Перелік тем, завдання та терміни виконання

Перелік тем, контрольні заходи та терміни виконання основних завдань оголошуються студентам на першому занятті.

№ п/п	Тема	Основні завдання	
		Контрольний захід	Термін виконання
Розділ 1. Стародавня та середньовічна історія української культури.			
1	Тема 1.1. Вступ до дисципліни «Історія української культури»		
2	Тема 1.2. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій	СЗ 1	2 тиждень

3	Тема 1.3. Н Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства у контексті європейської середньовічної культури	СЗ 2	4 тиждень
4	Тема 1.4. Українська культура XIV- першої половини XVII ст..	СЗ 3	6 тиждень
5	Тема 1.5. Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст	СЗ 4	8 тиждень
Розділ 2. Українська культура нового та новітнього часу			
6	Тема 2.1. Українська культура XIX ст. – початку XX ст.	СЗ 5	10 тиждень
7	Тема 2.2. Відродження української культури в умовах національно-демократичної революції (1917-1920 рр.)	СЗ 6	12 тиждень
8	Тема 2.3. Культура Радянської України	СЗ 7	14 тиждень
8	Тема 2.4. Культурні процеси в сучасній Україні. Взаємозв'язок української та світової культур	СЗ 8	16 тиждень
Семестрове індивідуальне завдання не заплановано			

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-сть	Всього
Семестровий (кредитний) модуль					
1.	Семінарські заняття (доповідь)	56	7	8	56
2.	Модульна робота	28	7	4	28
3	Робота на лекціях (аналітичний огляд)	16	2	8	16
	Всього				100

Форми контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного (проміжного), підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовними модулями.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).

- Письмові роботи, оформлені відповідно до вимог.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному модульному контролі.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Модульний контроль (МК) проводиться відповідно до графіка навчального процесу. Оцінка модульного контролю виставляється з урахуванням результатів проведеного контрольного заходу даного МК. Контрольні заходи модульного контролю проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. В окремих випадках можна застосовувати й інші форми модульного контролю - письмові завдання, та ін. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

У разі відсутності студента на контрольному заході модульного контролю йому надається право на повторне складання в індивідуальному порядку.

Підсумковий (семестровий) контроль. Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату поточної і модульної оцінки за семестр) за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю.

З дисципліни передбачена така форма звітності, як залік, що проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни.

У процесі вивчення курсу використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки. Це робить оцінювання більш гнучким, об'єктивним і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та тестуванні тощо), зміст і структура залікових білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Результати виконання завдань оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі та супроводжуються оціночними листами, в яких студенти можуть побачити свою оцінку за певними критеріями, а також позначення основних помилок та коментарі до них.

Семестрова атестація студентів

Обов'язкова умова допуску до заліку	Критерій
-------------------------------------	----------

1	Поточний рейтинг	$RD \geq 40$
---	------------------	--------------

Максимальна сума балів становить 100. Необхідною умовою допуску до заліку є набрання понад 40 балів за всі види роботи. Для отримання заліку з кредитного модуля «автоматом» потрібно мати рейтинг не менше за 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг, менший за 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити свою оцінку, виконують залікову контрольну роботу, яка складається з двох теоретичних питань максимум по 50 балів за кожне.

Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру та під час складання заліку переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок за університетською шкалою

Рейтингові бали, RD	Оцінка за університетською шкалою
$95 \leq RD \leq 100$	Відмінно
$85 \leq RD \leq 94$	Дуже добре
$75 \leq RD \leq 84$	Добре
$65 \leq RD \leq 74$	Задовільно
$60 \leq RD \leq 64$	Достатньо
$RD < 60$	Незадовільно
Невиконання умов допуску	Не допущено

Політика навчальної дисципліни

Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
виконання завдань із удосконалення дидактичних матеріалів (складання карт, схем, таблиць, презентацій) з дисципліни (не більше одного разу за семестр).	5–6 балів,	Не підготовка доповіді до семінарського заняття без поважних причин	– 2 бали
відвідування музеїв і використання в роботі над курсом музейного матеріалу (не більше одного разу за семестр)	6 балів,	відсутність на експрес контролі без поважної причини	– 1 бал
участь у студентській науковій конференції (не більше одного разу за семестр)	7 балів,		
участь у факультетській або університетській олімпіаді (не більше одного разу за семестр)	7 балів,		

Відвідування занять

Відвідування лекцій та семінарських занять, а також відсутність на них, не оцінюються. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для навчання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Календарний рубіжний контроль

Проміжна атестація студентів (далі – атестація) є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації		8-ий тиждень	14-ий тиждень
Семестровий (кредитний) модуль			
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 20 балів	≥ 40 балів

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна «Історія української культури» може викладатися для студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою

Враховуючи специфіку навчальної дисципліни, деякі поняття та навчальний матеріал вивчаються на англійській мові (фрагментарно). Також у процесі викладання навчальної дисципліни використовуються відеоматеріали англійською мовою (переклад українською мовою за допомогою субтитрів для полегшення сприйняття матеріалу).

Враховуючи студентоцентризований підхід, за бажанням студентів, допускається вивчення матеріалу за допомогою англійськомовних онлайн-курсів за тематикою, яка відповідає тематиці конкретних занять.

Для іноземних здобувачів вищої освіти викладання курсу проводиться англійською мовою.

По́зааудиторні заняття

Робота з джерелами, оформлення списку використаних джерел та підготовка тез на Всеукраїнську студентську науково-практичну конференцію «Україна: історія, культура, пам'ять» на базі Науково-технічної бібліотеки ім. Г.І. Денисенка (за попередньою згодою) участь в форумах, круглих столах і т ін..

Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Історія української культури» включає:

- підручник «Історія української культури : курс лекцій» К.: НТУУ «КПІ», 2010, <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/21023>
- навчально-методичний посібник з рекомендаціями для організації усіх видів роботи «Історія української культури: комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» К.: НТУУ «КПІ», 2018 <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/25850>
- Історія української культури: методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів усіх напрямів підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» денної форми навчання. К.: НТУУ «КПІ», 2014, <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/20960>
- Історія української культури: поліетнічний вимір: навчально-методичні матеріали до вивчення дисципліни для студентів денної форми навчання усіх напрямів підготовки. К.: НТУУ «КПІ», 2016, <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/20836>
- Історія української культури: термінологічний словник К.: НТУУ «КПІ», 2010
- модульно-контролюючі завдання для самоперевірки;
- матеріали для демонстрування за допомогою технічних засобів навчання (відеофільми та відеофрагменти).

Рекомендована література

Базова

1. Історія української культури. Курс лекцій / Під загальною редакцією доктора історичних наук С.О. Костилевої. – К.: НТУУ «КПІ», 2010. – 334 с.
2. Історія української культури: Навч. посіб. / О. Ю. Павлова, Т. Ф. Мельничук, І. В. Грищенко; за ред. О. Ю. Павлової. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 368 с.
3. Кислюк К.В. Українська культура І чверті ХХІ ст: повороти модернізаційних перетворень. 2-ге вид., стер. – Київ : Кондор-Видавництво, 2018. 196 с.
4. Хома І.Я., Сова А.О., Мина Ж.В. Історія української культури : навчальний посібник.- Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. - 356 с.
5. Шейко В.М., Білоцерківський В.Я. Історія української культури: Навч. посіб.- К.: Знання, 2013.- 271 с.

Допоміжна

6. Абрамович С. Д. Світова та українська культура / С. Д. Абрамович. – Львів: Світ, 2004. – 335 с
7. Бойко О. Д. Історія України: підручник / Бойко О. Д. — Вид. 4-те, допов. — К. : Академвидав, 2012. — 702 с.

8. Бокань В. Історія культури України: Навч. посіб. / В. Бокань, Л. Польовий. – К.: МАУП, 2002. – 255 с
9. Висоцький О. Ю. Історія української культури: Навчальний посібник. — Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: <http://www.nbu.gov.ua/books/2009/09vojiuk.pdf>
10. Закордонне українство: сутність, структура, самоорганізація: Підручник / Автори: В. Б. Євтух, А. А. Попок, В. П. Трощинський, С. Ю. Лазебник, В. М. Андрієнко, М. В. Андрієнко, Т. В. Федорів, В. С. Гошовський, С. О. Штепа; За ред. В. Б. Євтуха. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; Національна академія державного управління при Президентові України; Центр сучасного суспільствознавства. – К.: Альтерпрес, 2011. – 304 с. <http://www.history.org.ua/?litera&id=8039>
11. Згуровский М. З. Киевские политехники — пионеры авиации, космонавтики, ракетостроения / Згуровский М. З. — 2-е изд., перераб. и доп. — К. : НТУУ «КПИ», 2011. — 276 с.
12. Історія національної освіти та педагогічної думки в Україні: Навч. посіб. / Медвідь Л.А. – К.: Вікар, 2003. – 304 с.
13. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. – К.: Либідь, 2002. — 651с.
14. Історія української культури: навч-метод. комплекс. Видатні діячі української культури. Біогр. Словник (від А до Я) / Упоряд. С.О.Костилева. – К.: НТУУ «КПІ», 2013. – Вип. І. – 204 с.
15. Історія української культури: термінологічний словник / Уклад. С.О.Костилева. – К.: НТУУ «КПІ», 2010. – 60 с.
16. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп./ За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. — Львів: Світ, 2005. — 568 с. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела:<http://readbookz.com/books/210.html>
17. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. К.: ЦУЛ, 2019. - 141 с.
18. Попельницька О. 100 великих діячів культури України / О.Попельницька, М.Оксенич. – К.: Арій, 2010. – (100 великих) – 463 с.
19. Попович М. В. Нарис історії культури України / М. В. Попович. – К.: АртЕк, 1999. – 730 с.
20. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький, В. П. Андрущенко, Ж. О. Безвершук, Л. М. Новохатько / За ред. Ю. П. Богуцького. – К.: Знання, 2007. – 679 с.
21. Українська та зарубіжна культура: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Р. М. Вечірко та ін. – К.: КНЕУ, 2003. - 367 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : http://6201.org.ua/files/1/ukr_ta_zar_kulultura.zip

Рекомендовані джерела:

1. Болонський процес. Документи і матеріали / Тернопільський національний економічний ун-т / С.І. Юрій (ред.), Б.Л. Луців (уклад.). – Т.: Економічна думка, 2006. - 136 с.
2. Галицько-Волинський літопис / НАН України; Інститут історії України; М.Ф. Котляр (ред.). – К.: Наукова думка, 2002. – 400 с.

3. ЗАКОН ВР УКРАЇНИ Про вищу освіту Закон від 01.07.2014 № 1556-VII. - [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141556.html
4. Історія української та зарубіжної культури: збірник матеріалів і документів / За ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. – К.: Вища шк., 2000. –588с.
5. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Станом на 1 жовтня. 2011р. — Х. : Фактор, 2011. — 128 с.
6. Літопис руський: За іпатським списком переклав Леонід Махновець. – К.: Дніпро, 1989. – 591 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека українця : <http://teka.ks.ua/>
2. Ізборник : <http://litopys.org.ua/>
3. Інститут історії України Національної академії наук України : <http://www.history.org.ua/>
4. Кобза — сайт українців, що мешкають в Росії : <http://www.kobza.com.ua/>
5. Культура України: історія української культури: відомі люди, побут, традиції... : <http://k-ua.net/>
6. Музей видатних діячів української культури : <http://mvduk.kiev.ua/>
7. Український центр : <http://www.ukrcenter.com/>
8. 1000 років української культури : <http://1000years.uazone.net/>